

कष्टकितो लोहदण्डः com. on Mb. 1. 19. 17);..... हन्तुं घोरं परिघमाददे Śiva B. 14. 99. -5 A water-jar, pitcher. -6 A glass-pitcher. -7 A house, dwelling. -8 Killing, destroying. -9 Striking, a stroke or blow. -10 A child which assumes a peculiar cross position in birth. -11 A line of clouds crossing the sun at sunrise or sunset. -12 The gate of a palace, town or house. Hence perhaps it means 'Gate-duty'; मूलं भागो व्याजी परिघः क्लृप्तं रूपिकमत्ययश्चाय-मुखम् Kau. A. 2. 6. 24. -13 (In astrol.) N. of the 19th Yoga. -घौ m. (du.) Two birds flying on each side of a traveller (regarded as an omen). -Comp. -गुरु a. as heavy as an iron bar; M. -स्तम्भः a door-post; M.

परिघट्ट 10 U. 1 To strike; तब सा कथासु परिघट्टयति श्रवणं यदङ्गुलिमुखेन मुहुः Śi. 9. 64. -2 To stir up. -3 To touch or press on all sides. -4 To open.

परिघट्टनम् Stirring up, stirring round; अस्मिन् महा-मोहमे कटाहे सूर्योभिना रात्रिदिवेन्धनेन । मासर्तुदर्वीपरिघट्टनेन भूतानि कालः पचतीति वार्ता ॥ Mb. 3. 313. 118.

परिघर्मः, -स्यः A vessel for preparing the hot sacrificial beverage.

परिघातः, -घातनम् 1 Killing, striking, removing, getting rid of. -2 A club, an iron bludgeon.

परिघोषः 1 Noise. -2 Improper speech. -3 Thunder.

परिघ्रा See घ्रा. To kiss passionately, cover with kisses; Mb.

परिचक्ष् 2 Ā. 1 To declare, relate, tell. -2 To enumerate. -3 To mention. -4 To name, call; वेदप्रदानादाचार्यं पितरं परिचक्षते Ms. 2. 171; श्रद्धाविरहितं यज्ञं तामसं परिचक्षते Bg. 17. 13, 17. -5 To disregard, overlook, pass over; revile; को वै न परिचक्षीत Bhāg. 4. 14. 33. -6 To disapprove, reject. -7 To acknowledge, admit. -8 To address (with acc.). -9 To answer.

परिचक्षा Ved. Rejection, disapproval.

परिचतुर्दशन् a. Fully fourteen; more than fourteen; भृत्याः परिचतुर्दश Mb. 3. 1. 11; so also परिदश; क्वचित् परिदशान् मासान् Rām. 3. 11. 24.

परिचपल a. Always moving about.

परिचर् 1 P. 1 To go or walk about. -2 To serve, wait or attend upon; Ms. 2. 243; गुणोदारान् दारानुत् परिचरामः सविनयम् Bh. 3. 40. -3 To worship, adore, reverence; अनुत्पन्नं ज्ञानं यदि यदि च संदेहविधुरं विपर्यस्तं वा स्यात् परिचर वसिष्ठस्य चरणौ Mv. 3. 36. -4 To take care of, nurse, tend -Caus. To enclose, surround.

परिचर a. 1 Roaming or moving about. -2 Flowing. -3 Movable. -रः 1 A servant, follower, an attendant. -2 A body-guard. -3 A guard or patrol in general. -4 Homage, service.

परिचरणः A servant, an attendant, assistant. -णम् (also परिचारणम्) 1 Serving, attending or waiting upon; शूद्रधर्मः समाख्यातस्त्रिवर्गपरिचारणम् Mb. 13. 141. 75. -2 Going about.

परिचरित् m. A servant, an attendant; Ch. Up.

परिचर्या 1 Service, attendance; R. 1. 91; कृषिगोरक्ष्य-वाणिज्यं वैश्यकर्म स्वभावजम् । परिचर्यात्मकं कर्म शूद्रस्यापि स्वभाव-जम् ॥ Bg. 18. 44. -2 Adoration, worship; ग्रहीतुमार्यान् परिचर्याया मुहुः Śi. 1. 17. -3 Conduct (आचार); Mb. 5. 39. 44. -4 Circumambulation (प्रदक्षिणा).

परिचारः 1 Service, attendance; शुश्रूषां परिचारं च देव-व्या करोति च Mb. 13. 146. 37. -2 A servant. -3 A place for walking.

परिचारकः, परिचारिकः, परिचारिन् m. 1 A servant, an attendant. -2 A Śūdra; मुखजा ब्राह्मणास्तात .....पादजाः परिचारकाः Mb. 12. 296. 6. -3 An executor (of an order).

परिचारिका 1 A female servant; भुञ्जते रक्मपात्रीभिर्यत्राहं परिचारिका Mb. 3. 30. 13. -2 (pl.) Fried grain.

परिचार्य a. To be served, obeyed or worshipped; एष तस्यापि ते मार्गः परिचार्यस्य गालव Mb. 5. 109. 21.

परिचारितम् Amusement, sport; Buddh.

परिचीर्ण a. Worshipped; भवेयुरभयस्तस्य परिचीर्णास्तु नित्यतः Mb. 3. 214. 29.

परिचर्मण्यम् A strip of leather.

परिचाप्यः Sacrificial fire (arranged in a circle).

परिचि I. 5 U. 1 To heap up, accumulate. -2 To know; एता भुवः परिचिनोषि Mv. 7. 11. -3 To get, acquire. -4 To increase. -5 To cover or fill with. -II. 3 P. 1 To practise, familiarize oneself with -2 To become acquainted with. -3 Ved. To examine, investigate. -Caus. To search, seek for. -Pass. To grow, be developed; (यत्प्रेम परस्परश्रयम्) विभक्तमध्यकसुतेन तत्तयोः परस्परस्योपरि पर्यचीयत R. 3. 24.

परिचयः 1 Heaping up, accumulation. -2 Acquaintance; familiarity, intimacy; पुरुषपरिचयेन Mk. 1. 56; अतिपरिचयादवज्ञा 'familiarity breeds contempt'; परिचयं चललक्ष्यनिपातने R. 9. 49; सकलकलापरिचयः K. 76. -3 Trial, study, practice, frequent repetition; हेतुः परिचयेस्थैर्ये बक्तुर्गुणनिकैव सा Śi. 2. 75; 11. 5; वर्णपरिचयं करोति Ś. 5. -4 Recognition; Me. 9. -5 Stay; चिरं मातुलपरिचयादविज्ञात-वृत्तान्तोऽस्मि Pratiṃā 3. -Comp. -करुणा increasing love or tenderness; तदिह सुबदनार्या तात मत्तः परस्तात् परिचयकरुणायां सर्वथा मा विरंसीः Māl. 6. 16.

परिचयवत् a. Being at its height, complete; शठ इति मयि तावदस्तु ते परिचयवत्यवधीरणा श्रिये M. 3. 20.

परिचित p. p. 1 Heaped up, accumulated; निजरमणा-रुणचरणारविन्दानुभ्यानपरिचितभक्तियोगेन Bhāg. 5. 7. 12. -2